

Status Stil

060 / 676 88 01
060 / 4 84 64 91
Нови Београд, Др Ивана Рибара 88

СРПСКА ОФИЦИРСКА САБЉА М.1895/1995 И ПАРАДНИ БОДЕЖИ ВИДОВА ВОЈСКЕ

САБЉЕ : 25 месечних рата

стандардна.....месечна рата – 3.950 дин.
посребрена..... месечна рата – 4. 200 дин.
позлаћена.....месечна рата – 4. 600 дин.

БОДЕЖИ : 20 месечних рата

посребрен.....месечна рата – 2.940 дин.
позлаћен..... месечна рата – 3.360 дин.

ВОЈНИ Ветеран

УДРУЖЕЊЕ ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ ГОДИНА XXI • БРОЈ 229 • ФЕБРУАР 2023.

Војнопензионерске теме и дилеме

РАВНОТЕЖА ЕКОНОМИЈЕ

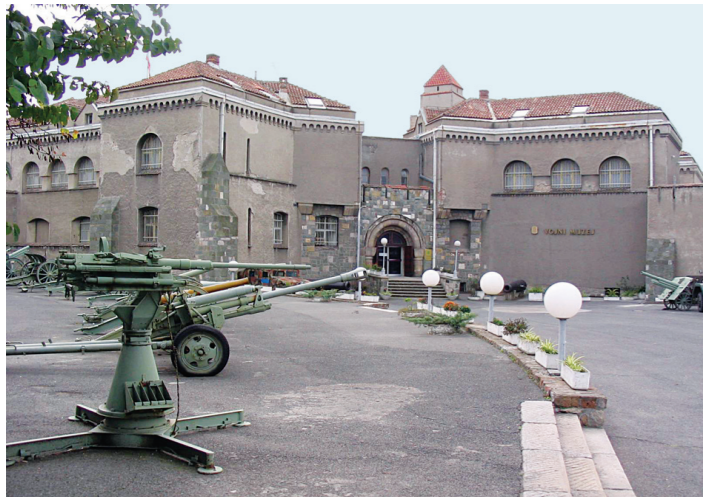

У бројним одајама налазе се на хиљаде докумената и предмета из богате слободарске традиције нашег народа, али и шире

Војни музеј у Београду

ДРАГУЉ НАШЕ СЛОБОДАРСКЕ ПРОШЛОСТИ

Зграда Војног музеја на Калемегдану

Уз трофејно тешко оружје из два светска рата експонат је и лансир-рампа са које 1999. године је ракетом оборен „невидљиви“ Ф117 А

Експонати су у бојама као када су произведени

Оружје је из оба светска рата

Део експоната смештен је између зидина београдске тврђаве

Некада је „Каћуша“ била главно оружје против фашиста

На ушћу Саве у Дунав, на простору тврђаве Калемегдан, који више од два миленијума доминира тим крајем Београда, смештен је Војни музеј, установа система одбране што баштини слободарску традицију Србије. Реч је о институцији која сакупља, проучава и представља различите предмете за војну употребу, а пре свега оружје, униформе, ратне заставе, војна документа и уметничка дела са војном тематиком. Зграда у којем се налази велико богатство наше земље подигнута је 1924. године за потребе Војногеографског института, која је 1956. године уступљена Музеју.

Застава руских добровољаца у српско-турском рату 1876. године

Учитељица живота је забележила да је Војни музеј основан Указом кнеза Милана Обреновића 10. августа 1878. године, непосредно након што је Србија на Берлинском конгресу добила независност. Прва поставка отворена је поводом стогодишњице Првог српског устанка у једној скромној грађевини у Горњем граду Београдске тврђаве 1904. године. Пошто се готово читав век услед династичких борби недовољно радило на обради српске револуције, после Мајског преврата 1903. кренуло се на истраживање овог значајног догађаја у српској историји. Упоредо са прикупљањем и обрадом архивске грађе било је потребно прикупити и сачувати и остатке материјалне културе и спасити их од пропадања.

Први светски рат је Музеју донео и прво страдање. Приликом евакуације музејских збирки 1915. неповратно је нестао добар део драгоцених предмета. Мисао о постојању и

значају Музеја није, међутим, била напуштена ни у току рата. Министарство војно је већ 1917. подсетило на постојање и поново је започета акција прикупљања предмета. Нова поставка је отворена у Краљевини СХС 20. априла 1937. године. Овог значајног посла прихватио се директор генерал Војислав Вуковић који је био на дужности управника од 1934. до 1945. године. За припрему музејске поставке формиран је Саветодавни одбор у који су ушле значајне личности официрског кора и културног живота међу којима су били Милан Кашанин и Никола Краснов, архитекта министарства грађевина. У Музеју су се нашли и предмети који су припадали војводи Степи Степановићу, Божидару Терзићу, Павлу Јуришићу Штурму, Михаилу Живановићу, Милошу Васићу и другим. У збир-

Застава коју је Вожд добио од руског цара

кама се налазе и платна познатих сликара XIX века. У знак благодарности Управа Музеја је одлучила да се имена ових племенитих људи уписују у посебно урађеној књизи чији је аутор сликар руског порекла Всеволод Гуљевич.

Међу дародавцима се неколико пута помиње Двор Краљевине Југославије и кнез Павле Карађорђевић који је Музеју покљонио шест портрета српских владара XIX века које су на-

сликали Марко Мурат, Урош Кнежевић, Стеван Тодоровић. Кнез Павле је Музеју покљонио и сабљу свог оца Арсена коју је овај добио као награду од руског цара Николаја II Романова и ловачки бодеж Лудвига Баденског. Управа Двора предала је Музеју аутомобил у којем су убијени краљ Александар Карађорђевић и француски министар спољних послова Луј Барту, као и оружје атентатора. Оружје је нестало у току Другог светског рата док се аутомобилу изгубио траг неколико година након рата (расходован из књиге инвентара 1951. године). Данас се од предмета краља Александра у Музеју налазе адмиралска униформа у којој је био трагичног 9. октобра 1934. године и неколико одликовања међу којима звезда Ордена Легије части.

У Другом светском рату музејске збирке су остале у Музеју али су похаране од стране окупатора који је однео драгоцене предмете, међу којима и оружје из збирке црногорског кнеза Данила Петровића, предмете династије Карађорђевић, једном речју предмете од изузетно историјског значаја.

Почетак рада Војног музеја у Београду после Другог светског рата везан је за наредбу маршала Јосипа Броза Тита од 13. децембра 1944. године на основу које је формирано Војноисторијско одељење Главног генералштаба у чијем се саставу налазила група стручњака са задатком да прикупи предмете и обнови Војни музеј.

Музејски стручњаци обилазили су читаву земљу и откупљивали (али и конфисковали) често у целини приватне колекције. Припремана је стална поставка и за ту сврху адаптирана зграда Војногеографског института у којој се Музеј и данас налази. Зграда Војногеографског завода изграђена је у време када је министар војни Краљевине Југославије био генерал Петар Пешић и када је војска добила више репре-

зентативних објеката у Београду.

Трећу поставку отворио је 20. октобра 1961. председник СФРЈ Јосип Броз Тито. Изложбени простор је површине 2 300 метара квадратних. У изради поставке учествовали су музејски стручњаци и призната имена историјске науке и других сродних области.

Осим сталне поставке Војни музеј је сваке године приређивао више тематских изложби посвећених јубилејима из светских ратова, али су припремане и студијске изложбе и обављен опсежни истраживачки рад о музејском материјалу. Формирано је десетак студијских збирки које обухватају око 30 000 предмета оружја, униформи, одликовања и заставе. Рад на обради и публиковању музејских збирки је стална и трајна делатност Музеја.

Значајна музејска ризница је и фотоархива у којој се налази око 100 000 фотографија и негатива који датирају од почетака фотографије 40-их година XIX века до данас, преко фонда ауторских фотографија из времена српско-турских ратова, оба балканска рата, Првог и Другог светског рата, фонда Централног пресбирора и нарочито вредан део фотографија Државне комисије за истраживање ратних злочина. Класификација предмета извршена је типолошки и хронолошки а најбројнији део материјала је оружје.

Најзначајнији предмети су заставе XIX века, оружје српске средњовековне војске, богато украшено занатско оружје балканске израде

У Војном музеју се чувају и пројектили са осиромашеним уранијумом које је НАТО испалио на простору наше земље

(Пећ, Призрен, Сарајево, Фоча, Котор), те предмети српских владара и војних команданата. У музеју се налази и оружје које је коришћено током деведесетих на простору бивше Југославије. У једној просторији смештено је оружје Војске Југославије коришћено током рата на Косову и агресије НАТО-а.

Војни музеј је окружен калемегданским парком и бедемима тврђаве са изложеним тешким наоружањем (разни топови од средњег века до краја двадесетог века, тенкови из Другог светског рата међу њима и руски Т-34, лансер торпеда, патролни чамца, бродско артиљеријско оружје...) у рову између тврђаве и зграде Музеја. Војни музеј је централна матична установа у Министарству одбране и Војсци Србије која се бави прикупљањем, чувањем, заштитом, обрадом, излагањем и публиковањем предмета војноисторијске материјалне културе од предсловенског периода до данашњих дана.